KOMISIA EURÓPSKYCH SPOLOČENSTIEV

Brusel, 17.7.2006
KOM(2006) 399 v konečnom znení

2006/0135 (CNS)

Návrh

NARIADENIE RADY

ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 2201/2003, pokiaľ ide o súdnu právomoc, a ktorým sa zavádzajú pravidlá týkajúce sa rozhodného práva v manželských veciach

(predložený Komisiou)

{SEK(2006) 949}
{SEK(2006) 950}

ODÔVODNENIE

1) Dôvody a ciele návrhu

Amsterdamská zmluva stanovuje cieľ postupného vytvorenia spoločného priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti okrem iného prijatím opatrení v oblasti justičnej spolupráce v občianskych veciach. Podľa článku 65 Zmluvy Spoločenstvo prijme opatrenia v oblasti justičnej spolupráce v občianskych veciach, ktoré majú cezhraničné dôsledky, pokiaľ sú nevyhnutné na správne fungovanie vnútorného trhu. Článok 65 písm. b) sa osobitne vzťahuje na opatrenia „na zvýšenie zlučiteľnosti pravidiel uplat ňovaných v členských štátoch, ktoré sa týkajú kolíznych noriem a súdnej právomoci".

Harmonizácia kolíznych noriem umožní vzájomné uznávanie rozsudkov. Skutočnosť, že súdy členských štátov uplatňujú rovnaké kolízne normy na určenie rozhodného práva v danej situácii, posilní vzájomnú dôveru v súdne rozhodnutia vydané v iných členských štátoch.[1]

Európska rada nastolila otázku rozhodného práva pre rozvod pri dvoch príležitostiach. Európska rada vo Viedni požiadala v roku 1998, aby sa zvážila možnosť vytvoriť právny nástroj pre právo rozhodné pre rozvod do piatich rokov od nadobudnutia platnosti Amsterdamskej zmluvy.[2] Neskôr v novembri 2004 Európska rada vyzvala Komisiu, aby predložila Zelenú knihu o kolíznych normách vo veciach týkajúcich sa rozvodu v roku 2005.[3]

---

1 Program opatrení na implementáciu zásady vzájomného uznávania rozhodnutí v občianskych a obchodných veciach, prijatý 30. novembra 2000, Ú. v. ES C 12, 15.1.2001, s. 1.

2 Viedenský akčný plán, prijatý Európskou Radou 3. decembra 1998, Ú. v. ES C 19, 23.1.1999, s. 1.

3 Haagsky program: posilňovanie slobody, bezpečnosti a spravodlivosti v Európskej únii, prijatý Európskou Radou 4. až 5. novembra 2004.

4 Nariadenie Rady (ES) 1347/2000 z 29. mája 2000 o právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v man želských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností k spoločným deťom manželov, Ú. v. ES L 160, 30.6.2000, s. 19.

Všeobecný kontext

Zvyšujúci sa pohyb občanov v Európskej únii vedie k zvýšenému počtu medzinárodných párov, t. j. manželov, ktorí majú rôznu štátnu príslušnosť, manželov, ktorí bývajú v rôznych členských štátoch, alebo bývajú v členskom štáte, ktorého jeden z manželov alebo obaja manželia nie sú štátnymi príslušníkmi. Vzhľadom na vysokú mieru rozvodovosti v Európskej únii sa rozhodné právo a súdna právomoc v manželských veciach každoročne dotýka značného počtu obyvateľov. V oddiele 3 priloženého hodnotenia vplyvu sa uvádzajú štatistiky o počte medzinárodných rozvodov a man želstiev v Európskej únii.

Platné ustanovenia v oblasti návrhu

V súčasnosti neexistujú pravidlá Spoločenstva v oblasti rozhodného práva v man želských veciach. Prvým nástrojom Spoločenstva prijatým v oblasti rodinného práva, nariadením Rady (ES) č. 1347/2000[4], sa ustanovili pravidlá týkajúce sa súdnej právomoci, uznávania a výkonu rozsudkov v manželských veciach, ako aj rozsudkov vo veciach rodičovských práv a povinností obidvoch manželov v súvislosti s konaniami v manželských veciach. Neobsahovalo však pravidlá týkajúce sa rozhodného práva.

Nadobudnutie účinnosti nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003[5], ktorým sa zrušuje a nahrádza nariadenie Rady (ES) č. 1347/2001 k 1. marcu 2005, neprinieslo v tomto smere žiadnu zmenu. Otázka rozhodného práva sa počas prejednávania tohto nariadenia nenastolila. V nariadení sa vlastne prevzali nezmenené ustanovenia týkajúce sa man želských vecí z nariadenia Rady (ES) č. 1347/2000.

Nariadením Rady (ES) č. 2201/2003 sa umožňuje manželom vybrať si medzi niektorými alternatívnymi skutočnosťami rozhodnými pre určenie príslušnosti súdov. Keď sa konanie v manželských veciach prenesie pred súdy členského štátu, rozhodné právo sa určí na základe vnútroštátnych kolíznych noriem tohto štátu, ktoré sa zakladajú na ve ľmi rozdielnych kritériách.

Väčšina členských štátov stanovuje rozhodné právo na základe súboru kolíznych kritérií, ktorými sa má zabezpečiť, aby sa konanie riadilo právnym poriadkom, s ktorým má najužšiu väzbu. Iné členské štáty sústavne uplatňujú vnútroštátne právne predpisy *(„lex fori")* na konania v manželských veciach.

Ciele návrhu

Všeobecným cieľom tohto návrhu je poskytnúť jasný a súhrnný právny rámec v man želských veciach v Európskej únii a zabezpečiť primerané riešenia pre obyvateľov z h ľadiska právnej istoty, predvídateľnosti, flexibility a prístupu k súdu.

V súčasnej situácii môžu vzniknúť mnohé problémy v konaniach v manželských veciach medzinárodného charakteru. Skutočnosť, že vnútroštátne právne poriadky sú veľmi odli šné, tak vzhľadom na hmotné právo, ako aj kolízne normy, vedie k právnej neistote. Ve ľké rozdiely medzi vnútroštátnymi kolíznymi normami a ich zložitosť veľmi sťažujú medzinárodným párom predvídať, ktoré právo sa bude uplatňovať na ich konanie v man želských veciach. Väčšina členských štátov neposkytuje manželom možnosť vybrať si rozhodné právo v konaniach v manželských veciach. To môže viesť k uplatňovaniu práva, s ktorým manželia majú iba malú väzbu a k výsledku, ktorý nezodpovedá oprávneným očakávaniam občanov. Súčasné pravidlá navyše môžu donútiť jedného z manželov „ponáhľať sa na súd", t. j. podať návrh na súd, skôr ako tak urobí druhý z manželov, aby zabezpečil, že sa konanie bude spravovať osobitným právom za účelom ochrany jeho alebo jej záujmov. Súčasné pravidlá nezaručujú dostatočný prístup k súdom.

Návrh sa týka aj problému „ponáhľania sa na súd“ jedného z manželov, t. j. jeden z manželov podá návrh na rozvod skôr, než druhý z manželov, aby zaručil, že sa bude konanie spravovať právom, ktoré by sa chránili jeho alebo jej záujmy. To môže viesť k uplatneniu práva, ku ktorému odporca nepociťuje úzku väzbu alebo ktoré nezohľadňuje jeho alebo jej záujmy. Tým sa sťažuje snaha o zmier a ponecháva málo času na mediáciu. Zavedenie harmonizovaných kolíznych noriem pravdepodobne zníži riziko „ponáhľania sa na súd“, keďže súd, na ktorý bude podaný návrh v Spoločenstve, by uplatňoval právo určené podľa spoločných noriem.

- **Súlad s ostatnými politikami a cieľmi Únie**

V návrhu sa dodržiavajú základné práva a zásady, ktoré sú zakotvené najmä v Charte základných práv Európskej únie ako všeobecné zásady práva Spoločenstva. Je v ňom predovšetkým zaručené plné dodržiavanie práva na spravodlivé súdne konanie, ktoré je uznané v článku 47 Charty.

2) Konzultácia so zainteresovanými stranami a hodnotenie vplyvu

- **Konzultácia so zainteresovanými stranami**

Komisia predložila 14. marca 2005 Zelenú knihu o rozhodnom práve a súdnej právomoci vo veciach rozvodu.[6] V Zelenej knihe sa identifikovali mnohé nedostatky sú časnej situácie a stanovili sa viaceré možnosti vyriešenia problémov. Medzi možnosti patria status quo, harmonizácia kolíznych noriem, zavedenie obmedzenej možnosti pre manželov zvoliť si rozhodné právo, revízia skutočností rozhodných pre určenie príslu šnosti súdov uvedených v článku 3 nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003, revízia článku 7 nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 o zostatkovej súdnej právomoci, zavedenie obmedzenej možnosti pre manželov zvoliť si príslušný súd, zavedenie obmedzenej mo žnosti pre manželov postúpiť prípad a nakoniec kombinácia rôznych riešení.

Komisia dostala približne 65 príspevkov v reakcii na Zelenú knihu.[7]

Európsky hospodársky a sociálny výbor vo svojom stanovisku k Zelenej knihe z 28. septembra 2005 privítal iniciatívu prevzatú Komisiou.

Komisia usporiadala 6. decembra 2005 verejné vypočutie. Stretnutie odborníkov sa konalo následne 14. marca 2006. Diskusie sa uskutočnili na základe diskusného dokumentu vypracovaného útvarmi Komisie.

Väčšina zainteresovaných strán uznala potrebu zvýšiť právnu istotu a predvídateľnosť, zaviesť obmedzenú autonómiu strán a zabrániť „ponáhľaniu sa na súd“. Niektoré zainteresované strany vyjadrili obavy, že harmonizácia kolíznych noriem by donútila súdy uplatňovať cudzie právo, čo môže viesť k zdržaniam a dodatočným nákladom konaní v manželských veciach.

Konzultácia so zainteresovanými stranami sa vzala do úvahy pri príprave tohto návrhu.

---

6 KOM(2005) 82, konečné znenie.

7 Odpovede sú uverejnené na tejto internetovej adrese: http://ec.europa.eu/justice_home/news/consulting_public/news_consulting_public_en.htm.

- **Získavanie a používanie expertízy**

Vonkajšia expertíza nebola potrebná.

- **Hodnotenie vplyvu**

Komisia uskutočnila hodnotenie vplyvu, ktoré je priložené k návrhu. V hodnotení vplyvu sa uvažuje o týchto možnostiach: (i) status quo, (ii) väčšia spolupráca medzi členskými štátmi, (iii) harmonizácia kolíznych noriem vrátane obmedzenej možnosti pre manželov zvoliť si rozhodné právo, (iv) revízia ustanovenia o všeobecnej príslušnosti súdov uvedeného v nariadení Rady (ES) č. 2201/2003, (v) zavedenie obmedzenej možnosti pre manželov vybrať si príslušný súd a (vi) revízia ustanovenia o zostatkovej súdnej právomoci uvedeného v nariadení Rady (ES) č. 2201/2003.

Z hodnotenia vplyvu vyplýva, že spojenie opatrení Spoločenstva je potrebné na vyriešenie rôznych problémov. Správou sa obhajuje revízia nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 vrátane harmonizácie kolíznych noriem s obmedzenou možnosťou manželov zvoliť si rozhodné právo, zavedenie dohody o príslušnosti súdu a revíziu ustanovenia o zostatkovej súdnej právomoci uvedeného v článku 7.

Komisia vykonala hodnotenie vplyvu uvedené v pracovnom programe, správa z ktorého je dostupná na http://europa.eu.int/comm/justice_home/news/consulting_public/news_consulting_public_en.htm.

3) Právne prvky návrhu

- **Právny základ**

Právnym základom tohto návrhu je článok 61 písm. c) Zmluvy, ktorým sa udeľujú Spoločenstvu právomoci prijať opatrenia v oblasti justičnej spolupráce v občianskych veciach, ktoré sú stanovené v článku 65.

Článkom 65 sa Spoločenstvu udeľujú legislatívne právomoci so zreteľom na justičnú spoluprácu v občianskych veciach, ktoré majú cezhraničné dôsledky, pokiaľ je nevyhnutná na správne fungovanie vnútorného trhu. V článku 65 písm. b) sa výslovne uvádzajú opatrenia, ktoré podporujú zlučiteľnosť kolíznych noriem a pravidiel o súdnej príslušnosti.

Návrh sa týka ustanovení o súdnej príslušnosti a rozhodnom práve, ktoré prichádzajú do úvahy iba v situáciách s cudzím prvkom, napr. ak manželia žijú v rôznych členských štátoch alebo majú rozdielnu štátnu príslušnosť. Požiadavka cudzieho prvku v článku 65 je z tohto dôvodu splnená.

Inštitúcie Spoločenstva disponujú určitou právomocou posúdenia pri stanovení, či je opatrenie potrebné pre správne fungovanie vnútorného trhu. Týmto návrhom sa uľah čuje správne fungovanie vnútorného trhu, keďže sa ním odstránia akékoľvek prekážky slobodného pohybu osôb, ktoré v súčasnosti čelia problémom spôsobeným pretrvávajúcimi rozdielmi medzi vnútroštátnymi právnymi predpismi z hľadiska rozhodného práva a súdnej príslušnosti v manželských veciach.

- **Zásada subsidiarity**

Ciele návrhu nemožno dosiahnuť na úrovni členských štátov, vyžadujú si opatrenia na úrovni Spoločenstva vo forme spoločných pravidiel týkajúcich sa súdnej príslušnosti a rozhodného práva. Pravidlá o súdnej príslušnosti, ako aj kolízne normy musia byť zhodné, aby sa zabezpečilo dosiahnutie cieľa právnej istoty a predvídateľnosti pre ob čanov. Jednostranné opatrenie členských štátov by preto bolo v rozpore s týmto cieľom. Neexistuje platný medzinárodný dohovor medzi členskými štátmi v otázke rozhodného práva v manželských veciach. Verejnou diskusiou a hodnotením vplyvu sa preukázalo, že rozsah problémov, ktorým sa venuje pozornosť v tomto návrhu je značný, a že sa ka ždý rok dotýka tisícok občanov. Vzhľadom na povahu a rozsah problému možno ciele dosiahnuť iba na úrovni Spoločenstva.

- **Zásada proporcionality**

Návrh je v súlade so zásadou proporcionality, keďže sa obmedzuje výlučne na to, čo je nevyhnutné pre dosiahnutie jeho cieľov. Navrhnuté pravidlá pre rozhodné právo a dohodu o príslušnosti súdu sa obmedzujú na rozvod a právnu rozluku, neuplatňujú sa na anulovanie manželstva.

Očakáva sa, že tento návrh nebude znamenať dodatočnú finančnú a administratívnu zá ťaž občanov a iba veľmi obmedzenú dodatočnú záťaž vnútroštátnych orgánov.

- **Výber nástroja**

Pokiaľ ide o druh legislatívneho nástroja, povaha a cieľ návrhu si vyžadujú formu nariadenia. Potreba právnej istoty a predvídateľnosti si vyžaduje jasné a jednotné pravidlá. Navrhnuté pravidlá o súdnej príslušnosti a rozhodné právo sú podrobné a presné, nevyžadujú si implementáciu do vnútroštátneho práva. Ponechanie právomoci posúdenia implementácie týchto pravidiel členským štátom by ohrozilo ciele právnej istoty a predvídateľnosti.

4) Vplyv na rozpočet

Návrh nemá žiadny vplyv na rozpočet Spoločenstva.

5) Dodatočné informácie

- **Zjednodušenie**

Návrhom sa zjednodušia administratívne postupy pre občanov, ako aj pre advokátov.

Najmä harmonizáciou kolíznych noriem by sa podstatne zjednodušila situácia pre súkromné strany a advokátov, ktorí by mohli určiť rozhodné právo na základe jediného jednotného súboru pravidiel, ktorý nahradí súčasných 24 vnútroštátnych kolíznych noriem.

Návrh je obsiahnutý v otvorenom programe Komisie pre aktualizáciu a zjednodušovanie právnych predpisov Spoločenstva.

- **Podrobný výklad návrhu**

Kapitola II – Súdna právomoc

Článok 3a

Týmto ustanovením sa zavádza obmedzená možnosť manželov určiť spoločnou dohodou príslušný súd („dohoda o príslušnosti súdu“) pre konanie týkajúce sa rozvodu a právnej rozluky. Zodpovedá to článku 12 nariadenia Rady č. 2201/2003, ktorým sa za určitých podmienok umožňuje stranám dohodnúť sa na príslušnom súde vo veciach rodi čovských práv a povinností.

Takouto väčšou autonómiou strán sa zvýši právna istota a predvídateľnosť pre man želov. Súčasné pravidlá o príslušnosti súdov neumožňujú manželom podať návrh na rozvod v členskom štáte, ktorého štátnym príslušníkom je iba jeden z nich bez prítomnosti iného spájajúceho faktora. Novým pravidlom sa zlepší najmä prístup k súdu pre manželov s rôznou štátnou príslušnosťou tým, že budú môcť vzájomnou dohodou určiť súd alebo súdy členského štátu, ktorého štátnym príslušníkom je jeden z nich. Táto možnosť sa vzťahuje na manželov žijúcich v členskom štáte, ako aj manželov žijúcich v tretích štátoch. Manželia, ktorí určili príslušný súd, môžu využiť možnosť zvoliť si rozhodné právo podľa článku 20a.

Určité formálne požiadavky sa musia dodržiavať, aby sa zaručilo, že obaja manželia sú si vedomí dôsledkov ich voľby.

Možnosť vybrať si príslušný súd sa neuplatňuje na konania, ktoré sa týkajú anulovania manželstva, pri ktorom sa autonómia strán nepovažuje na primeranú.

Články 4 a 5 sa menia a dopĺňajú tak, aby sa zohľadnilo nové pravidlo o dohode o príslušnosti súdu.

Článok 6 sa zrušuje. Verejnou diskusiou sa preukázalo, že toto ustanovenie môže spôsobiť zmätok. Je tiež nadbytočné, keďže v článkoch 3, 4 a 5 sa opisuje, za akých okolností má súd výhradnú príslušnosť, ak má jeden z manželov obvyklý pobyt na území členského štátu alebo je štátnym príslušníkom členského štátu alebo v prípade Spojeného kráľovstva a Írska má „bydlisko“ na území jedného z týchto štátov.

Článok 7

Článok 7 sa v súčasnosti vzťahuje na vnútroštátne normy o súdnej právomoci cudzieho štátneho orgánu v prípadoch, keď manželia nemajú obvyklý pobyt na území členského štátu alebo rovnakú štátnu príslušnosť. Vnútroštátne normy sa však zakladajú na rôznych kritériách a nie vždy efektívne zaručujú manželom prístup k súdu, aj keď s daným členským štátom majú úzku väzbu. Môže to viesť k situáciám, v ktorých žiadny súd v EÚ alebo v treťom štáte nie je príslušný konať vo veci návrhu na rozvod, právnu rozluku alebo anulovanie manželstva. Môže to viesť aj k praktickým problémom dosiahnuť rozvod uznaný členským štátom, pretože rozhodnutie vydané v treťom štáte členský štát neuznáva podľa nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003, ale iba podľa vnútro štátnych pravidiel alebo platných medzinárodných dohôd.

Návrhom sa zavádza jednotná a podrobná norma o zostatkovej súdnej právomoci, ktorou sa nahrádza vnútroštátna norma o zostatkovej súdnej právomoci, a zaručuje sa prístup k súdu manželom, ktorí žijú v tretích štátoch, ale majú silné väzby s určitým členským štátom, ktorého sú štátnymi príslušníkmi, alebo v ktorom určitý čas bývali. Rozsah pôsobnosti tejto normy zodpovedá všeobecnému pravidlu o súdnej príslušnosti v článku 3 a uplatňuje sa na rozvod, právnu rozluku a anulovanie manželstva.

2006/0135 (CNS)

Návrh

NARIADENIE RADY

ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 2201/2003, pokiaľ ide o súdnu právomoc, a ktorým sa zavádzajú pravidlá týkajúce sa rozhodného práva v manželských veciach

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva, a najmä na jej článok 61 písm. c) a článok 67 ods. 1,

so zreteľom na návrh Komisie[8],

so zreteľom na stanovisko Európskeho parlamentu[9],

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru[10],

keďže:

(1) Európska únia si stanovila cieľ zachovať a rozvíjať Európsku úniu ako oblasť slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, v ktorej sa zaručuje pohyb osôb. Spoločenstvo s cieľom postupného vytvorenia takejto oblasti prijme, okrem iného, opatrenia týkajúce sa justičnej spolupráce v občianskych veciach potrebné pre správne fungovanie vnútorného trhu.

(2) V súčasnosti neexistujú pravidlá Spoločenstva v oblasti rozhodného práva v manželských veciach. Nariadením Rady (ES) č. 2201/2003 z 27. novembra 2003 sa stanovujú pravidlá pre súdnu príslušnosť, uznávanie a výkon rozsudkov v manželských veciach a veciach rodičovskej zodpovednosti, ale neobsahuje pravidlá o rozhodnom práve.

(3) Európska rada vo Viedni 11. a 12. decembra 1998 vyzvala Komisiu, aby zvážila možnosť navrhnutia právneho nástroja o rozhodnom práve vo veciach rozvodu. V novembri 2004 Európska rada vyzvala Komisiu na predloženie Zelenej knihy o kolíznych normách vo veciach rozvodu.

(4) Komisia v súlade s týmto politickým mandátom predložila 14. marca 2005 Zelenú knihu o rozhodnom práve a súdnej právomoci vo veciach rozvodu. Zelenou knihou sa otvorila široká verejná diskusia o možných riešeniach problémov, ktoré môžu pri súčasnej situácii vzniknúť.

---

8 Ú. v. EÚ C […], […], s. […].
9 Ú. v. EÚ C […], […], s. […].
10 Ú. v. EÚ C […], […], s. […].

(5) Toto nariadenie by poskytlo jasný a súhrnný právny rámec v manželských veciach v Európskej únii a zabezpečilo vhodné riešenia pre občanov z hľadiska právnej istoty, predvídateľnosti, flexibility a prístupu k súdu.

(6) Týmto nariadením by sa s cieľom zvýšiť právnu istotu, predvídateľnosť a flexibilitu mala zaviesť pre manželov možnosť dohodnúť sa na súde príslušnom na konanie vo veciach rozvodu a právnej rozluky. Stranám by sa mala dať aj určitá možnosť zvoliť si právo rozhodné pre rozvod a právnu rozluku. Takáto možnosť by sa nerozšírila na anulovanie manželstva, ktoré úzko súvisí s podmienkami platnosti manželstva a pri ktorom je autonómia strán neprimeraná.

(7) Bez uplatnenia možnosti voľby rozhodného práva by sa týmto nariadením zaviedli harmonizované kolízne normy, založené na súbore kolíznych kritérií, aby sa zaručila právna istota a predvídateľnosť a zabránilo sa „ponáhľaniu sa na súd“. Takéto kolízne kritériá by sa mali vybrať s cieľom zabezpečiť, aby sa konania týkajúce sa rozvodu alebo právnej rozluky spravovali právom, s ktorým má manželstvo úzku väzbu.

(8) Dôvody verejného záujmu by vo výnimočných prípadoch mali oprávniť možnosť odmietnuť uplatňovanie cudzieho práva v konkrétnom prípade, ak by to bolo v rozpore s verejným poriadkom štátu, ktorého súd koná.

(9) Norma o zostatkovej súdnej právomoci by sa mala revidovať, aby sa zlepšila predvídate ľnosť a prístup k súdom pre manželov rôznej štátnej príslušnosti, ktorí žijú v treťom štáte. Nariadením by sa malo stanoviť harmonizovaná norma o zostatkovej súdnej právomoci s cieľom umožniť párom rôznej štátnej príslušnosti podať návrh na súd členského štátu, s ktorým majú úzku väzbu z dôvodu ich štátnej príslušnosti alebo posledného spoločného obvyklého pobytu.

(10) Článok 12 nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 by sa mal zmeniť a doplniť s cieľom zabezpečiť, aby bol rozvodový súd určený podľa článku 3a príslušný aj vo veciach rodi čovských práv a povinností spojených s návrhom na rozvod za predpokladu splnenia podmienok stanovených v článku 12 tohto nariadenia, najmä, aby bola súdna príslušnos ť v najlepšom záujme dieťaťa.

(11) Nariadenie (ES) č. 2201/2003 by sa preto malo zodpovedajúcim spôsobom zmeniť a doplniť.

(12) Keďže ciele opatrenia, ktoré sa musia prijať, najmä zvýšenie právnej istoty, flexibility a prístupu k súdu v konaniach v manželských veciach s cudzím prvkom, nemôžu byť v dostatočnej miere dosiahnuté na úrovni členských štátov a z dôvodu rozsahu je možné ich dosiahnuť lepšie na úrovni Spoločenstva, Spoločenstvo môže prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity, ktorá je stanovená v článku 5 zmluvy. V súlade so zásadou proporcionality, ktorá je stanovená v tomto článku, toto nariadenie nepresahuje rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie týchto cieľov.

(13) V tomto nariadení sa dodržiavajú základné práva a zásady, ktoré sú zakotvené najmä v Charte základných práv Európskej únie ako všeobecné zásady práva Spoločenstva. Je v ňom predovšetkým zaručené plné dodržiavanie práva na spravodlivé súdne konanie, ktoré je uznané v článku 47 Charty.

(14) [Spojené kráľovstvo a Írsko v súlade s článkom 3 Protokolu o postavení Spojeného krá ľovstva a Írska, ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o založení Európskeho spoločenstva, oznámili svoje želanie podieľať sa na prijatí a uplatňovaní tohto nariadenia.]

(15) Dánsko, v súlade s článkami 1 a 2 Protokolu o postavení Dánska, ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o založení Európskeho spoločenstva, sa nepodieľa na prijatí tohto nariadenia, a teda ním nie je viazané ani nepodlieha jeho uplatňovaniu.

PRIJALA TOTO NARIADENIE:

Článok 1

Nariadenie (ES) č. 2201/2003 sa mení a dopĺňa takto:

(1) názov sa nahrádza takto:

„Nariadenie rady (ES) č. 2201/2003 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, ako aj o rozhodnom práve v manželských veciach“

(2) vkladá sa článok 3a:

„Článok 3a

Voľba súdu stranami v konaní týkajúcom sa rozvodu a právnej rozluky

1. Manželia sa môžu dohodnúť, že súd alebo súdy členského štátu budú mať súdnu právomoc v konaní medzi nimi týkajúcom sa rozvodu alebo právnej rozluky za predpokladu, že majú podstatnú väzbu s týmto členským štátom z dôvodu, že:

   (a) sa uplatňuje akákoľvek zo skutočností rozhodných pre určenie príslu šnosti súdu uvedených v článku 3 alebo

   (b) je miestom ich posledného spoločného obvyklého pobytu minimálne tri roky alebo

   (c) jeden z manželov je štátnym príslušníkom tohto členského štátu alebo v prípade Spojeného kráľovstva a Írska má „bydlisko“ na území jedného z týchto členských štátov.

2. Dohoda o príslušnosti musí mať písomnú formu a musí byť podpísaná obidvoma manželmi najneskôr ku dňu podania návrhu na súd.“

(3) V článkoch 4 a 5 sa výraz „článok 3“ nahrádza výrazom „článok 3 a 3a“.

(4) Článok 6 sa zrušuje;

(5) Článok 7 sa nahrádza takto:

„Článok 7

Zostatková súdna právomoc

Ak ani jeden z manželov nemá obvyklý pobyt na území členského štátu a nie je štátnym príslušníkom členského štátu alebo v prípade Spojeného kráľovstva a Írska nemá „bydlisko“ na území jedného z týchto členských štátov, súdy členského štátu sú príslušné ak:

(a) mali manželia spoločný predchádzajúci obvyklý pobyt na území tohto členského štátu najmenej tri roky alebo

(b) je jeden z manželov štátnym príslušníkom tohto členského štátu alebo v prípade Spojeného kráľovstva a Írska má „bydlisko“ na území jedného z týchto členských štátov.“

(6) V článku 12 ods. 1 sa výraz „článok 3“ nahrádza výrazom „články 3 a 3a“.

(7) Vkladá sa kapitola IIa:

„KAPITOLA IIa

Rozhodné právo vo veciach rozvodu a právnej rozluky

Článok 20a

Voľba práva stranami

1. Manželia sa môžu dohodnúť na určení rozhodného práva vo veciach rozvodu a právnej rozluky. Manželia sa môžu dohodnúť na určení jedného z týchto práv:

(a) právo štátu posledného spoločného obvyklého pobytu manželov, pokia ľ tam jeden z manželov stále býva,

(b) právo štátu, ktorého štátnym príslušníkom je aspoň jeden z manželov alebo v prípade Spojeného kráľovstva a Írska, ak tam má „bydlisko“ aspoň jeden z manželov,

(c) právo štátu, v ktorom manželia bývali aspoň päť rokov,

(d) právo členského štátu, v ktorom je podaný návrh.

2. Dohoda o voľbe rozhodného práva musí mať písomnú formu a musí byť podpísaná obidvoma manželmi najneskôr ku dňu podania návrhu na súd.

Článok 20b

Rozhodné právo bez voľby strán

Ak si strany nezvolia právo podľa článku 20a, rozvod a právna rozluka sa spravujú právom štátu:

(a) v ktorom majú manželia spoločný obvyklý pobyt alebo

(b) v ktorom mali manželia naposledy spoločný obvyklý pobyt, pokiaľ tam jeden z manželov stále býva alebo

(c) ktorého štátnymi príslušníkmi sú obaja manželia alebo v prípade Spojeného kráľovstva a Írska, ak tam majú obaja manželia „pobyt“ alebo

(d) v ktorom je podaný návrh.

Článok 20c

Uplatňovanie cudzieho práva

V prípade uplatňovania práva iného členského štátu, môže sa súd obrátiť na Európsku justičnú sieť pre občianske a obchodné veci, aby sa informoval o jeho znení.

Článok 20d

Vylúčenie spätného a ďalšieho odkazu

Uplatňovanie práva určeného podľa tohto nariadenia znamená uplatňovanie noriem tohto hmotného práva, iných ako noriem medzinárodného práva súkromného.

Článok 20e

Verejný poriadok

Uplatnenie niektorého ustanovenia práva určeného podľa tohto nariadenia možno odmietnuť iba v prípade, ak by jeho uplatnenie bolo v zjavnom rozpore s verejným poriadkom štátu, ktorého súd vo veci koná.“

Článok 2
Nadobudnutie účinnosti

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Uplatňuje sa od 1. marca 2008.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné v členských štátoch v súlade so Zmluvou o založení Európskeho spoločenstva.

V Bruseli

Za Radu
predseda
[...]